

== velja po pošti: ==

za celo leto naprej . K 26.—
za pol leta " " " 13.—
za četrt leta " " " 6-50
za en mesec " " " 2-20
za Nemčijo celoletno " 29.—
za ostalo inozemstvo " 35.—

V Ljubljani na dom:

za celo leto naprej . K 24.—
za pol leta " " " 12.—
za četrt leta " " " 6.—
za en mesec " " " 2.—

V upravljanju prejemov mesečno K 1-70

SLOVENE

== Inserati: ==

Enostolpna poltivrsta (72 mm):
za enkrat po 15 v
za dvakrat " 13 "
za trikrat " 10 "
za večkrat primeren popust.

Poslano in rekl. notice:

enostolpna poltivrsta (72 mm)
30 vinarjev.

== Izhaja: ==

vsak dan, izven tistih nedelj in
praznikov, ob 5. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; ne frankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74. —

Političen list za slovenski narod.

Upravištvu je v Kopitarjevi ulici št. 6.
Avstr. poštne bran. račun št. 74.797. Ogrske poštne
bran. račun št. 26.511. — Upravištkega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 6 strani.

Trem do Adrije.

Dr. I. Žitnik.

Θάλαττα, θάλαττα!
Ksenofon.

Najbolj preporno vprašanje med Avstrijo in Srbijo je, ali in kje naj Srbija dobi svoj trem ali varno in zasigurno železnično zvezo z Adrijo. Grof Berchtold, mnogi odlični delegati in tudi nemško časopisje, ki ni še gluho za pametne besede, priznavajo Srbiji to pravico. Srbija je še popolnoma agrarna dežela, ki je prisiljena iskati si kupca za svoje agrarne pridelke, ker od zraka tudi ne more živeti. Njen glavni odjemalec je bila habsburška monarhija, ki pa ji je vsled pritiska mažarskih velikih agrarcev skoraj popolnoma zaprla mejo. Ne poslušajmo venomer bedastih fraz, da so avstrijski, po ogromni večini mali kmetje narekavali carinske postavke v trgovinskih pogodbah. Carinski tarifi so kompromis med avstrijskimi industrijci in ogrskimi velikimi agrarci. Tudi se ne varajmo, da bi bil olajšani uvoz — seveda s potrebnimi kavtelami — agrarnih pridelkov iz balkanskih držav za naše poljedelstvo toliko nesreča. Stotisoče težko prisluženega kapitala znesemo vsako leto Slovenci, Hrvatje, Srbi in Bulgari v Švico, na Tirolsko in druge nemške pokrajine za plemeno živino. In vendar bi bilo mogoče, da na Kranjskem, osobito v naši gorenjski švici povzdignemo živinorejo, ki bi zalagala tudi balkanske države s plemeno živino v zameno s klavno. To vprašanje je gotovo uvaževanja vredno.

Dalje je za avstrijsko industrijo in trgovino, malo in veliko obrt balkanski trg vedno še največjega pomena. Najbližji je in bode tudi vedno boljši, ko se prične na Balkanu novo, živahno kulturno življenje. Slovenci in Hrvatje menda tudi ne bomo vedno samo ovce strigli in gnojnih košev pletli, dasiravno je tudi to delo potrebno in koristno. Ako pa naša država na vsakem prelazu iz balkanskih držav razobesi napis »Prepovedana pot!«, potem se ne čudite, ako nam vračajo z isto mero in se obračajo na druge, postrežljivejše in kulantnejše firme. V času železnic in drugih prometnih sredstev pa tudi Makedonci in Albanci ne bodo na mulah in ramah prenašali svojega blaga čez hribe in pečine do trgovskih skladišč. Ta pa so bila in bodo ob morju najugodnejša. Ksenofontovih vojakov vriskanje »θάλαττα, θάλαττα!« ima za modernega človeka neodoljivo moč.

Ta uvod se mi je zdel potreben, da boljše razumemo avstrijsko-srbski spor zaradi železnične zveze z Adrijo.

Po krimski vojski se je hotel turški sultan približati Evropi z železnicami od Carigrada na levo skozi Solun, Veles, Skoplje, Mitrovico, Novipazar, Sarajevo, Travnik, Banjoliko in Novi, na desno skozi Odrin, Plovdiv, Sofijo, Niš in Beograd. Baron Hirs je l. 1869. dobil koncesijo. L. 1871. sta bili gotovi delni progi Solun—Mitrovica in Carigrad—Odrin—Plovdiv do Podbalkana. Do tedaj je še igral na prve gosli Napoleon III. in veliki vezir Ali paša je bil sekundant. Ko pa je otemnela Napoleonova zvezda, je Rusija izrabila situacijo, dosegla zopet odprto pot po Črnem morju in revizijo pogodb glede železnic na Balkanu. Že leta 1871. se je porodil načrt transverzalne železnice, ki naj bi vezala z angleškim kapitalom zgrajeno progo Ruščuk—Varna in rumunske črte skozi Bulgarijo proti zapadu ob Drinu do Bara, Ulcina (Dulcigno) ali Sv. Ivana ob Adriji. Ta načrt so podpirali tudi Angleži, da bi že zgrajeni progi Solun—Mitrovica in Carigrad—Sofija ostali le sesalki za pristanišča, koder je odrival angleški krošnjar tuje telmece. Anglež Ralph Earle je pridobil za to idejo turško vladu in barona Hirsja; angleški in ruski veleposlanik ter veliki vezir Mahmud Nedim paša so mlatili pšenico pod enim mernikom. In danes je ista situacija, samo da je četrti mlatič, gospod Pašić kot dobro došel gost. Italija pa komaj čaka, da se pridruži tej zvezi. Hic Rhodus, hic salta!

Na berlinskem kongresu l. 1878. se je zopet Avstrija spomnila, da ima na Balkanu svoje legitimne koristi. Člen 29. berlinske pogodbe določa, da dobi Črna gora pristanišči Bar in Ulcinj, Avstrija pa policijsko in zdravstveno pravico na tem ozemlju z dodatkom, da sme Črna gora le z dovoljenjem Avstrije tod graditi ceste ali železnice. In kako je Avstrija varovala to pravico? Leta 1906. je italijanski konsorcij pričel graditi železnico Pristan—Bar—Virpazar. Avstrijska diplomacija je molčala in dala iz rok pozicijo Italiji, ki jo bode danes ali jutri izrabila tudi proti svoji zavetnici. Že tedaj je pisal Pellegrini, zaupnik min. predsednika Zanardellija: »V zmišlju berlinske pogodbe bi Avstrija mogla odrediti dovoljenje. Ker pa tega ni storila, smemo sklepati, da se tudi nadaljevanju te politično važne železnice ne bode ustavljala.« Vsi italijanski krogi pripisujejo tej progi velik strateški in političen pomen. Ako Avstrija sploh še misli na železnično zvezo Sarajevo—Uvac—Mitrovica—Solun, potem je le še vprašanje časa, da Italija

zveže prvi kos svoje železnice s progo skozi Sandžak in si odpre prvo pot na Balkan. Dr. Vladan Georgjević, srbski ministrski predsednik Milanov, gotovo ni bil nasprotnik Avstrije, in vendar je opozarjal na potrebo te železnice za Srbijo. Ali ni mogla Avstrija tedaj sama zgraditi te železnice do srbske meje in si tako zagotoviti tudi prijateljstvo Srbije? Ali pa naj bi vsaj Italiji izbila iz rok ta kol, ki je naperjen proti Avstriji! Toda grof Aherenthal je l. 1908., tedaj še baron, tudi Sandžak vrnil Turčiji in s tem sam pretrgal od Srbije neodvisno zvezo s Solunom. Italijanski minister Tittoni, ki je sicer odločno zagovarjal zvezo z Avstrijo proti irredenti, je takoj tedaj izjavil, da se more Italija sprijazniti z aneksijo Bosne in Hercegovine, ker se je Avstrija umaknila iz Sandžaka. Tudi je Tittoni naglašal expressis verbis, da se bode z dovoljenjem grofa Aehrenthala mogel italijanski kapital udeležiti pri zgradbi transverzalne železnice od Donave do Adrije, ki bode italijanski industriji odprla pot v balkanske dežele.

Sedaj pa je toliko hrupa, ko Srbija samo to želi, kar je bilo Italiji že dovoljeno. Seveda: »Quod licet jovi, non licet bovi.« jezika zbesnelo nemško časopisje. In vendar vsi razlogi govore za mirno poravnavo s Srbijo. Leta 1883. je Avstrija sklenila pogodbo s Srbijo, Bulgarijo in Turčijo, da se železnice dogradijo do avstrijske meje. V poletju 1888 so že prvi vlaki drdrali od Dunaja preko Pešte, Beograda in Niša proti Carigradu in od Niša skozi Skoplje proti Solunu. Vse to je bilo korektno. Ako pa se je avstrijska diplomacija hotela ogniti vrazje Srbije, zakaj pa ni v 30 letih zgradila železnice od bosanske meje »jusqu'au-delà de Mitrovica«? Vzrokov je več. Prvi je ta, ker je relacija Dunaj—Pešta—Belgrad—Niš—Solun (1322 km) za 170 km, relacija Pešta—Niš—Solun celo za 270 km krajša, nego skozi Bosno in Sandžak. Drugi, morda še tehtnejši razlog je, ker Mažari ovirajo v Bosni železnice, ki bi krajšim potom Avstrijo vezale z Dalmacijo in Solunom. Tu imate zopet mažarsko kopito!

Dne 14. t. m. je pan Bilinski moral priznati v bosanskem odseku avstrijske delegacije, da so se desetletja pripravili vesčaki, ali naj so bosanske železnice do Adrije ozko- ali normalnotirne. Desetletja sta se ruvali avstrijska in ogrska vlada za posamezne proge. In še sedaj nista popolnoma edini, ali naj se Srbiji dovoli trem do Metkovića ali do Spljita. Treba bi bilo zgraditi samo še 40 km dolgo železnično zvezo od Užic v Srbiji do Vardišta v Bosni,

in Srbiji bi bila odprta pot do Adrije skozi Novo Avstrijo. To bi pomirilo tudi viteza Hohenblum-Simića, ki bi rad obesil vsaki srbski buši buravž na vrat, da se ne izgubi na avstrijska tla. Bivši trgovinski minister dr. Baernreither bi bil užaljen, ako bi kdo dvomil o njegovem nemškem prepričanju. In ta odlični nemški politik je 20. t. m. naglašal isto, kar smo na tem mestu trdili: Srbija ima vso pravico, da sili do morja. Omogočite ji izvoz ali preko Bosne in Hercegovine ali pa tudi skozi severno Albanijo. Ta preporna proga s pristaniščem vred more biti mednarodna, kakor je mnogo drugih, n. pr. skozi Švico. Toda, prosti hočemo biti, pa ne znamo biti pravični.

V načrtih je še pet drugih takozvanih transverzalnih železnic od Donave do Adrije. Najvažnejša v političnem oziru in tudi najresnejša je od Valone do Bitolja (Monastir), kjer se pričena proga do Soluna in odpira železna cesta na vse strani po Balkanu. Že Rimljani so poznali pomen valonskega pristanišča. Reclus imenuje Valono z ozirom na Brindisi vis-a-vis: »Le Calais de cette Douvres d'Italie«. Iz Valone si Italijani odpró pot v srce Albanije in Makedonije. Italijanski trgovci že več let roté vladu, naj dogradi in uredi pristanišči v Draču in Valoni ter železnici do Srbije in Bulgarije, da prehitijo in izpodrine vsako tujo državo v Albaniji. Kdor se utabori v Valoni, ta ima v rokah ključ do Adrije. Torej na severu Albanije in na jugu srečavamo Italijo. Če razmišljamo ta položaj, vsiljuje se nam misel, da je v tem prepiru Srbija le strelodvoj, ki naj odvaja strela. Ko bi mogli odgrniti zaveso ter opazovati borbe diplomatskih atletov, morali bi stiskati pesti, ker vojna ni ženitovanjski ples.

Tudi mi smo prepričani, da hoče Italija avtonomijo Albanije od Bojane do Valone. A ravnotako gotovo je, da se bode Italija ustavljala vsaki drugi državi, ki bi se hotela zasidirati v albanskih pristaniščih. Tudi Nemčija je zadovoljna s to politiko, ker hoče imeti odprta vrata tudi v Albanijo. Čemu pa smo ji zgradili železnico ob Soči? Zvesto i mi prisegamo, da radi za dom tvegamo blago in kri. Toda bojimo se, da bi prejalislej morali ponavljati Dantejev stih iz »Pekla«: »Nessun maggior dolore che ricordarsi del tempo felice nella miseria«.

Poincaré o mednarodnem položaju.

Francoski ministrski predsednik Poincaré je govoril v zborničnem od-

LISTEK.

Roža svetlá.

Angleški spisal H. R. Haggard.
(Dalje.)

»Sedaj pa tvoje poročilo,« reče Sinan vitkemu knezu, ki je ves ta čas ležal pred njim na obrazu nepremično kakor postava na nosilnici. »Se enega ujetnika imate, kajne, velikega emirja Hasana. Kje pa je oni francoski ogleduh.«

»Gospod,« je rekel, »storil sem, kakor si velel. Vitez, ki je pravkar odšel, je krmaril ladjo v zaliv, kakor je bilo dogovorjeno. Napadel sem pri dnevnem svitanju. Saladinovi vojaki so se hrabro borili, kajti ta gospica nas je ugledala, jim dala znamenje, da so imeli časa zbrati se, in mi smo mnogo ljudi izgubili. Naposled pa smo jih premagali in pobili vse razun princa Hasana, ki smo ga ujeli. Pustil sem na mestu nekaj ljudi, da stražijo ladjo. Ladjinemu moštvu smo prizanesli, ker so bili služabniki Franka Lozela, jih zapustili na obrežje skupno z neko frankovsko žensko, ki je bila služabnica te gospice, da si poiščejo pot do najbližjega mesta. To žensko sem hotel

usmrtiti, ker pa je ta gospica, vaša ujetnica prosila za njeno življenje, češ, da je prišla iz dežele Frankov iskat svojega moža, sem ji prizanesel, ker nisem imel posebnega povelja Včeraj zjutraj smo odrinili proti Masijatu; princ Hasan je bil v nosilnici skupaj z onim frankovskim ogleduhom, ki je bil nekaj časa tukaj ter vam sporočil o ladjinem prihodu. Ponoči sta spala v istem šotoru; princa sem pustil zvezanega pod varstvom straže; ali zjutraj, ko smo prišli pogledat, smo opazili, da je Hasan pobegnil — kako, ne vem — frankovski ogleduh pa je ležal z ramo od noža skozi srce mrtev v šotoru. Glejte!« in odgrnil je rjuho z nosilnice in prikazalo se je trdo truplo ogleduha Nikolaja, ki je mrtev ležal tam z izrazom groze na svojem obrazu.

»Tudi ta je našel konec, kakor ga je bil zaslužil,« je zamrmral Wulf Godvin.

»Iskal sem ga povsod brez uspeha, nato pa sem prišel sem s to gospico, vašo ujetnico in Frankom Lozelom. Govoril sem.«

Ko je Sinan čul to poročilo, je pozabil na svojo mirnost, pianil z divana in stopil dva koraka naprej. Tu se je ustavil; jeza mu je gorela v iskrih se očeh. Za trenotek si je pogladil brado in vrata sta na njegovem kazalcu

opazila prstan, ki je bil tako močno podoben tistemu, ki ga je imel Godvin okoli vratu, da bi ju nikdo ne mogel razločiti.

»Človek,« je rekel Sinan z zamolklim glasom, »kaj si storil? Zakaj si pustil, da je pobegnil emir Hasan, največji prijatelj in general sultana iz Damaska. Ob tem času je tam ali vsaj že blizu in tekem šestih dni bomo videli Saladinovo vojsko jezdit po naših poljanah. Zakaj nisi pomoril moštva in frankovske ženske? Tudi ti bode prinesli vest o zajetju ladje in te gospice, ki je iz Saladinove hiše in ki bi jo rajše imel nego celo frankovsko kraljestvo. Kaj porečeš?«

»Gospod,« odgovori vitki častnik in glas se mu je tresel, »vsemogočni gospod, jaz nisem imel nobenega povelja od tebe pomoriti ladjino moštvo in Frank Lozel mi je povedal, da se je z vami dogovoril, da jim prizanesemo.«

»Potem, suženj, je on lagal. Dogovoril se je z menoj po tem mrtvem ogleduhu, da se vse pomori, in dalje, ali ti ni znano, da želim smrti, ne življenja, če ne dam posebnih povelj v takem slučaju? Kaj pa s princem Hasanom?«

»Gospod, ničesar ne vem. Mislim pa, da je moral podkupiti ogleduha, ki mu je bilo ime Nikolaj,« in pokazal je truplo, »da mu je prerazal vezi, pozneje

ga je pa umoril iz maščevanja, kajti poleg trupla smo našli težak mošnjiček poln zlata. Da ga je sovražil kakor je sovražil tistega Lozela, dobro vem, kajti nazival jih je pse in izdajalce; ker ju ni mogel udariti, ko je imel zvezane roke, jima je pljuval v obraz ter ju preklinjal v imenu Alahovem. To je bil vzrok, da sem z ozirom na to, ker je bilo Lozela strah biti blizu njega, postavil kot stražnika čega ogleduha Nikolaja, ki je bil drzen človek, pred šotorom pa dva stražnika; Lozel in jaz sva pa stražila gospico.«

»Ukaži pripeljati ta dva vojaka,« je rekel Sinan, »da pojasnita to stvar.«

Takoj sta se postavila vojaka poleg svojega stotnika, vendar nista vedela ničesar povedati. Prisegala sta, da nista zaspala na straži, da nista slišala najmanjšega glasu, a vendar ni bilo princa, ko je jutro napočilo. Zopet si je gospod smrti gladil svojo črno brado. Nato pa je vzdignil znamenje ter rekel:

»Tu vidite znamenje. Pojdite.«

»Gospod,« je rekel Fedai, »dolgo vrsto let sem ti zvesto služil.«

»Tvojega službovanja je konec. Pojdi!« se je glasil resni odgovor.

(Dalje.)

seku za zunanje zadeve velevažen govor z ozirom na mednarodni položaj. Med drugim je izjavil: Dolžan sem, da govorim previdno in se morem le o politiki francoske vlade izjaviti, katere sicer ne morem postaviti v popolno svetlobo, a vsaj jasno jo morem definirati in označiti. Francija je storila vse, da prepreči vojno na Balkanu. Ko je pa vojska izbruhnila, je Francija vse storila, da se je na Balkan omejila. Od začetka sem smo se udeleževali z veseljem razgovorov med evropskimi velevladstvi; vedno smo in še sodimo, da je mogoče sedanje težkoče le s **sporazumno skupno akcijo rešiti**. Razgovarjali smo se samoobsebi umevno v popolnem sporazumu z našimi prijatelji in zavezniki (Anglijo in Rusijo) in jih bomo le sporazumno z njimi nadaljevali. V naši zunanji politiki je kontinuiteta neobhodno potrebna in želimo, da se pri odstranitvi sedanjih dogodkov vnovič pokaže moč naših zvez. V uvedenih diplomatičnih pogovorih smo si vedno vnaprej zagotovili **soglasje Anglije in Rusije**. Prezgoda bi bilo naglašati, da smo neprestano postopali popolnoma intimno in zaupljivo z njimi in da hočemo tudi naprej tako postopati.

Dolgo časa smo se bali, da nastanejo na Balkanu težave. Ze junija meseca smo razpravljali z Rusijo vse možnosti, ki lahko za Evropo prealistej na Balkanu nastanejo. Rusija je zagotovila, da ostane zvesta načelu status quo. Mir pa je bil v vedno večji nevarnosti radi podaljšane turško-laške vojske in radi izgrediv ob črnogorski meji, v Macedoniji in v Albaniji in ker je Turčija izvedbo preosnov zavlačevala. Poincaré izjavi, da se mu je zdelo, da lahko vsled konvencij, ki sta jih sklenili Bolgarija in Srbija ter Grška in Bolgarija meseca aprila, povzročajo krize in spore. Ker smo hoteli Turčiji dobro, smo jo večkrat na nevaren položaj opozorili in ji svetovali, naj mir z Italijo pospeši in izvede na Balkanu preosnove, a zapletljaji so postajali vedno nevarnejši. Za iniciativo Avstro-Ogrske meseca avgusta se je v njegovi nenavzočnosti justični minister Briand zelo interesiral in izjavil, da zasleduje Francija na Balkanu splošno miroljubno politiko in da se vzdrži status quo in da se glede na to strinjamo z dunajsko vlado. Briandovim izjavam je Poincaré pritril, tudi Rusija je pritrila. Predno so se pa velevladstvi glede na reforme sporazumele, so postale razmere na Balkanu resne.

Glede na nevaren položaj je Francija smatrala potrebno, da je v Sofiji, Belgradu, Atenah in v Cetinju svetovala mir in priporočila Turčiji, naj preosnove na Balkanu izvede. Septembra je Francija razpravljala s svojimi prijatelji in zavezniki, kako zagotoviti skupen dogovor, a Bolgarija, Srbija in Grška ter Turčija so 30. septembra, oziroma 1. oktobra mobilizirale. S Sazonovom se je dogovoril, da se skrajno nastopi za mir. Formula status quo, ki je danes zastarela, je velevladstvi združila, a po nesreči je Črnagora napovedala Turčiji vojsko tisti dan, ko je posredovala Avstrija. Upali

smo le še, da se vojska po času in ozemlju omeji.

Kar se tiče nadaljnega postopanja, smo najprej skrbeli za to, da se nobena velevladstvi ne bi poizkušala okoristiti z dogodki na Balkanu in smo tako ugotovili, da nobena ne namerava razširiti svojega teritorija na Balkan. Francija kot glavni upnik Turčije svojih gospodarskih interesov ne opusti in bo potrebno določiti, koliko turškega javnega dolga prevzamejo balkanske države, katere bodo zasedeni teritorij najbrž anektirale. Velevladstvi že zdaj razmišljajo, kako naj bi se to vprašanje rešilo. Balkanske države so o tem že obveščene. Velevladstvi so se dozdaj tudi sporazumele, da vojaške operacije ne tvorijo dovršenih dejstev a so tudi zagotovile, da nobena ne stori kakšnega posebnega koraka na svojo roko ter se ne vplete tako daleč, da bi ne mogla potem več nazaj. To je najboljša garancija za evropski mir.

Kar tiče premirja, upa Poincaré, da se mu Grki brez obotavljanja pridružijo. Svoj govor je končal, da hoče Francija svoje pravice in čast braniti z vsemi silami, če bo treba.

Poincaréjev govor dokazuje soglasje tripeletne glede sedanjih spornih vprašanj in veliko prizadevanje Francije, da se ohrani mir, vsled česar ji je največ na tem, da se sporne zadeve med velevladstvi skupno rešijo. Zato se je ugotovilo, da nobena evropska velevladstvi ne zasleduje na Balkanu teritorialnih interesov in se je drugič doseglo, da nobena velevladstvi ne bo postopala na svojo roko. Ako se je to res doseglo (pravzaprav je Poincaré rekel, da »se dajo velevladstvi k sreči voditi od tega načela«), potem je upanje na mir precejšnje.

Govor Poincaréja kaže veliko simpatijo do balkanskih držav in se tam, kjer izraža obžalovanje, da je prišlo do vojske s Turčijo, bere kot ironija. Pomembno je, da je Poincaré o zasedenih ozemljih sodil, da se bodo od strani balkanskih držav anektirale. To zato poudarjamo, ker se danes vsi sovražniki Slovanov zelo irudijo, da bi se ustvarila avtonomna Makedonija.

Položaj na Balkanu.

MIROLJUBNA IZJAVA GENERALA CONRADA.

Belgrad. »Universal« objavlja intervju svojega dunajskega dopisnika z avstrijskim armadnim nadzornikom generalom pehote Conradom pl. Hötzen-dorfom. Vršil se je takole: Časnikar: Kako sodite o sedanjih vojski? Se bo li tudi v ostali Evropi razširila? — Conrad: Težko se na to odgovori. Sodim, da bi nihče v Evropi ne mogel na to odgovoriti. Kakor sodim, se bo pa vojska omejila na ozemlje, kjer se je pričela. — Časnikar: Kljub temu dohajajo iz dobro poučenih krogov brzojavke, ki govore o sporu med Srbijo in Avstrijo in ki trde, da bo med navedenima državama vojska nastala. Conrad: Te govorce so prenašljive, da ne rabim drugega izraza. Srbija do zdaj svojih zahtev še ni jasno formulirala.

Prepričan sem, da se sporazumljenje mirno doseže. — Časnikar: Kako sodi Vaša ekscelenca o obnašanju Rumunije v sedanjih razmerah? Ali je bilo dobro ali slabo, ker Rumunija ni nastopila? — Conrad: Ne morem si dovoliti, da sodim in še manj, da kritizujem stališče, ki ga je Rumunija zavzela. Zagotavljam Vam pa, da ima Rumunija vladarja, ki zadevam pozorno sledi in jih tako modro in previdno presoja, da se država na njegovo politiko lahko zanese. — Časnikar: Trdi se, da ko se vojska konča, se Rumunija za svoje miroljubno stališče, s katerim je pripomogla vzdržati evropsko ravnotežje, odškoduje s teritorialnimi kompenzacijami, in sicer se rektificira... — meja Dobrudže proti Bolgariji,« dopolni Conrad in pristavi: Stoji, da je Avstrija odkrila prijateljica Rumunije in da jo bo podpirala kjerkoli in kadar bo to potrebno. — Časnikar: Dovolite vprašanje, če ni imela Vaša misija v Bukarešt političnega značaja, ki je za Rumunijo zanimiv? V prvi vrsti je šlo za kondolenčni obisk na ukaz cesarja. Ob tej priliki sem tudi obnovil zagotovilo, da je Avstro-Ogrska zvesta prijateljica Rumunije.

× × ×

VPRAŠANJE MIRU. — BALKANSKA ZVEZA NI ZRAHLJANA.

Atene. »Heslia« tolmači izjavo grškega poslanika v Parizu Romanosa glede na premirje tako, da se ne sme tega, kar je Romanos govoril, tolmačiti, kakor da so balkanske države sprte med seboj. Naravno je, da je vsaka zavezanka za premirje posebne zahteve stavila. Glede na mirovne pogoje se zaveznice dogovarjajo za skupen predlog, ki zagotovi smoter vojske in popolno slovo zaveznic.

Dunaj. Srbski poslanik v Parizu, dr. Vesnić, odpotuje kot prvi srbski delegat v London. Prideliti mu nameravajo znanega profesorja Cvijića, natančnega poznavatelja etniških razmer na Balkanu.

Sofija. Bivši ministrski predsednik Malinov se je o miru zelo optimistično izjavil.

Sofija. Predsednik sobranja Danev odpotuje takoj, ko se vrne iz Cataldže, v Bukarešto, iz Bukarešte pa odpotuje k mirovnim pogajanjem v London.

× × ×

AVSTRIJSKO-SRBSKI SPOR.

Belgrad. Kakor sodijo tukajšnji diplomati, je položaj med Avstro-Ogrsko in Srbijo kritičen in ga splošno pesimistično presoja. Nekemu časnikarju je izjavil ruski poslanik Hartwig: Srbija je upravičena, da zahteva Albanijo. S Turčijo se je Srbija uspešno vojskovala in zasedla tisto ozemlje, ki je potrebuje. Avstro-Ogrska se s Turčijo ni vojskovala. Kako naj torej utemeljuje gotove pravice n. pr. do Albanije. Hartwig je izjavil, da kar je storil, je storil po naročilu svoje vlade in da ni res, da bi bil delal politiko na svojo pest.

London. »Westminster Gazette« piše: Če se velevladstvi dobro poučene,

bodo vse storila, da ohranijo balkansko zvezo in Srbijo opozorile, da z demonstracijami in z agitacijo ničesar ne pridobi, marveč naj po končani vojski zagotovi svoje gospodarske koristi. Avstro-Ogrska naj bi počakala, ker je jasno, da se ji ni treba nič bati, če vprašanje diplomacija mirno reši. Kadar bodo zastopniki velevladstvi sedeli za zeleno mizo, bodo kratko rešili, kar je v srbskih zahtevah pretrzanega.

× × ×

KAJ STORI RUMUNIJA.

Bukarešt. Ob stoletnici padca Plevne dne 10. t. m. se pripelje na čelu vojaškega odposlaništva v Bukarešt ruski veliki knez Nikolaj Mihajlovič, ki prinese rumunskemu kralju maršalsko palico, ki mu jo je poklonil car. Tudi predsednik bolgarskega sobranja se 10. t. m. pripelje v Bukarešt, kjer se bodo vršila velevažna posvetovanja.

Bukarešt. »Roumaine« izjavi, da sedanji mednarodni položaj sili Rumunijo, da prestopi v akutni militarizem. Trdi se, da se rumunski zbornici 9. t. m. predložijo zakonski načrt, ki med drugim zahteva, da se dejansko stanje armade znatno poviša. Rumunski ministrski svet je sklenil, da si Rumunija za mornariške namene izposodi 30 milijonov frankov. Rumunija je naročila dve vojni ladji v Londonu, dve pa v Dancigu, ki bodo 20.000.000 K stale. Kralj se bo v svojem prestolnem govoru pečal izključno z zunanjim položajem in poda velevažne izjave.

Dunaj. Dne 4. t. m. se je vršil dobro obiskan shod rumunske kolonije, ki je protestiral proti grozodejstvu grške armade nasproti Kucovlahom. Predsedoval je poslanec dr. Isopescul. Shoda so se tudi udeležili zastopniki laških dijakov, nekateri Arnavti in trije Kucovlahi. Dr. Isopescul se je zavzel za samoupravo Arnavtov in Kucovlahov. Posl. Simionovici je opisaval grozodejstva Grkov v arnavtskih in kucovlaških vaseh. Arnavt derviš Him je rumunsko naglašal, da žive že dolgo vrsto let Arnavti s Kucovlahi v prijateljstvu in je Rumunce pozival, naj se za samoupravo Arnavtije zavzamejo. Ogrski grof Nopcsa je naglašal, da kakor nastopajo Arnavti in Kucovlahi proti skupnemu sovražniku, morajo tudi Mažari uvideti, da morajo skupno z Rumunci proti Slovanom nastopati. Dr. Popovici je naglašal, da mora Rumunija od Bolgarije zahtevati kompenzacije. Shod je sklenil zahtevati skupno državo Arnavtov in Kucovlahov. Sklepe izroče Berchtoldu.

× × ×

VPRAŠANJE VALONE.

Rim. »Agenzia Stefani« poroča iz Valone: Dve grški topničarki sta 4. t. m. bombardirali neutrjeno mesto. Ena kroglica je razpočila med laškim in avstrijskim konzulatom. Radi panike, ki je med prebivalstvom nastala, je odpisal Izmail Kemal bej parlamentarne, katerim je grški poveljnik izjavil, da mu je ukazano arnavtsko mesto, ki pripada turškemu ozemlju blokirati, in da je zato njegovo postopanje upravičeno. Mesto naj se Grkom preda, ki bodo z Arnavti bratsko postopali. Grški topničarki sta na to odjadrali. Izmail Kemal bej je takoj brzojavno protestiral pri grški vladi in pri velevladstvih.

Rim. Grški poslanik Kaklamanos se je s konzuli več časa posvetoval o posledicah, če bi Grki zopet napadli Valono. »Messagero« pristavlja: Grki so gotovo izgubili glavo in niso pomislili, da lahko vse pokvari in povzroči, da bosta Italija in Avstro-Ogrska intervenirali.

Jugoslovanski visokošolci pred sodiščem.

Radi demonstracije slovanskih visokošolcev na Dunaju, o kateri smo svoj čas poročali, se je pred dunajskim deželnim sodiščem vršila 5. t. m. razprava. Obtoženi so bili filozof Novak, rojen leta 1878. v Gornjem Hraznu, Hercegovina; filozof Michael Simić, rojen leta 1890. v Tuzli, Bosna; filozof Kosta Dozen, rojen leta 1894. v Gosjicu, Hrvaško; farmacevt Srečko Karama, rojen leta 1896. v Splitu; veterinar Bogdan Stajić, rojen leta 1892. v Sarajevu; veterinar Dragotin Karamović, rojen leta 1886. v Bosenski Krupi; slušatelj kmetijske visoke šole Jovan Predojević, rojen leta 1891. v Bosenski Krupi; medicinec Baldo Marinović, rojen leta 1886. v Dubrovniku; tehnik Vladimir Gjukić; filozof Hasan Rebac, rojen leta 1893. v Derventu, Bosna; veterinar Jaroslav Plachy, rojen leta 1892. v Novem Jičinu, Moravsko; medicinec Jožef Puljecević, rojen leta 1893. v Dubrovniku; slušatelj eksportne akademije Marin Ferić, rojen leta 1892. v Splitu in filozof Milan Budimir, rojen leta 1894. v Splitu. Obtoženci so vsi v preiskovalnem zaporu in so obtoženi hudodelstva razžaljenja Veličanstva in prestopka proti jav-

Po sledovih vojne med Odrinom in Cataldžo.

(Konec.)

Vzrok strahu.

Šli smo skozi vasi, ki so ravno nehale goreti. Izvedeli smo, da so vasi Pomakov. Pomak je bulgarskega pokolenja, oblači se kakor bulgarski Makedонец, ne govori drugega nego bulgarski, ohranil je vse lastnosti Bulgarov, a je fanatičen mohamedanec, smrtni sovražnik Bulgarov. On dokazuje, kako moč mora imeti vera v bulgarski duši. On je iz testa, iz katerega so bili ustvarjeni strahoviti janičarji. Pomak je bolj grozovit od baši-buzuka, ker ga ni mogoče spoznati in razločevati.

V nekaterih manjših izpostavljenih bulgarskih pozicijah so se priglasili Pomaki za bulgarske kristjane in ko so se izdajalsko približali vojakom, so jih masakrirali. Ti vojaki so stražili železnično postajo med Baba-Eski in Lüle-Burgas. Vse te vojake so našli z odrezanimi glavami! Bilo ni nikake borbe. Ti Pomaki so bili sprejeti brez vsakega nezaupanja, a plačali so to s krvoločnostjo.

Od Hafse do Baba-Eski nismo srečali žive duše razven ene velike kavalerijske patrolje, ki je počasi jahala, pred njo dva moža, ki sta se ustavila na neki višavi in dolgo zrla v naše čudne vozove. Vsa pot, skozi 20 kilometrov, je posuta z municijo, ki so jo metali Turki proč v divjem begu po bitki pri Suljogluju. Na koše in koše je šrapnelov, ki leže razmetani ob cesti. Celi zaboji artiljerije zapuščeni, tisoči nabojev so posejani po poljanah.

Ob vznožju vsakega klanca, ob vsa-

kem težjem prelazu, da bi olajšali utrjevanje konje, so pustili Turki prave arzenale. Vsa municija je za Kruppove tope model 1906.

V Baba-Eski.

Strategična železnica, ki je bila otvorena šele pred tremi meseci, veže Baba-Eski z Lozengradom in z veliko carigradsko železnico. Čudna stvar, Turki je niso poškodovali. Ves material, vsi vozovi so v najboljšem stanju in služijo imenito za preskrbovanje bulgarske vojske.

V Baba-Eski je na tisoče voz, ki prihajajo v neskončnih vrstah in odhajajo: širni stani polni volov, konj, vozov, da bi človek mislil, da je tu velik živinski semenj; veliki kupi vreč, zabojev, hribi sena, ki zrastejo kar v hipu, a ki tudi v hipu izginejo; oddelki ranjencev, ki so jih pripeljali iz neznanih krajev; vsako toliko časa srečamo vrste rakev, katere vojaki pozdravljajo, ki gredo proti pokopališčem, ki jih je ustvarila vojna.

Vse peči delajo za vojsko, vsak dan naložijo tisoče in tisoče hlebov na vlake. Povsod diši po svežem kruhu; je kruh za vse, a mesto je brez kruha. Za tistega, ki ni vojak, je kruh nekaj dragocenega, kar se ne da kupiti, kar se le daruje, ukrade, kar se pa ne prodaja za nobeno ceno in kar se varuje kakor zaklad. Vse življenje v Baba-Eski je v tem vojaškem šumu, ki se razlega po ulicah in ki zaseda turške izpraznjene hiše, ki so sedaj uradi, skladišča, bolnišnice. Poslopja, ki so jih zažgali Turki na begu, se še kade.

Na bojnem polju pri Lüle-Burgasu.

Ko smo bili v Baba-Eski, so šli bataljoni makedonskih prostovoljcev mimo. Gredo nad baši-buzuke, katere preganja

bulgarska kavalerija od komunikacijskih črt.

Čete, ki se vračajo iz bitk z baši-buzuki, pripovedujejo dogodke. Begunci pripovedujejo o njih strašne stvari. Ne daleč od Baba-Eski so obkolili cel bulgarski polk, ki se jih je le s težavo iznebil. Baši-buzuki so dobro oboroženi in disciplinirani pod poveljstvom turških častnikov. Prihajajo od juga in najbrže so turški begunci, katerim so dali orožje v Rodosti in Dedeagaču. Proti njim so Bulgari strogi, v boju brez vsakega ozira. Drznejše se celo napadati vlake.

Šesti dan našega potovanja smo šli skozi grško vas Alapli, v kateri se še sedaj čuje jok; vsa vas je okrvavljena in masakrirana. 300 prebivalcev je bilo zverinsko poklanih.

Pri Lüle-Burgasu smo našli globoke sledi bitke. Zašli smo zopet med kolesa topov in topovskih nasadov in crknjenih konj, med zasipe polnih krogelj. Našli smo bulgarske pozicije, potem turške na stanovalnih višinah, za neko Karagaš, prave naravne trdnjave in za nasipi in na kilometre okrog polno mrličev. Spoznali smo mesta, kjer je bil naskok silnejši, kjer je bila borba bolj obupna.

Sledimo prizoru turškega poraza, ki nas vodi do Corlu. Povsod so zapuščeni vozovi, nasadi topov, kupi municije, stotine raznih stvari, povsod dokazi poraza. Bulgarska vojska, ki je zasledovala premagane, ni imela časa, da bi počivala, da bi pokopala mrliča, morala je vedno marširati, stisniti Turke vedno bližje.

Turki so sedaj za zadnjim zavetjem. V njih lasti je še samo 30 kilometrov evropske zemlje.

nemu redu in miru po §§ 305. in 238. Zagovarjajo jih dr. Plenkovc, dr. Horn, dr. Lohsing in dr. Hertzog; obtožbo je zastopal prvi državni pravdnik dr. pl. Langer; senatu predseduje deželni svetnik Weinlich. Na hodniku pred malo porotno dvorano je vse polno policistov, ki so kot priče pozvani, v dvorani je več detektivov. Nihče ne sme v dvorano brez legitimacije. Obtoženi visokošolci zasedejo tri klopi, vsakega obtoženca straži en justični stražnik. Obtožnica opisuje demonstracijo in očita obtožencem, da so klicali živio balkanskim državam, Rusiji in Hartwigu, da so rabili klice, ki so žali cesarja, prestolonaslednika in vlado. Bukvič izjavi, da priče niso resnice izpovedale in da kot gentleman govori resnico. Dober Avstrijec sem, a tudi dober Srb, ki se zavzemam za trilateralizem; če koga v monarhiji sovražim, sovražim Mažare. Klical sem »Abzug Cuvaj!, drugega ne. Pred srbskim poslanstvom smo dijaki peli »Onamo«, pred bulgarskim »Šumi Marica« in »Hej Slovane«. Obtoženec izjavi, da je kadetni aspirant pri nekem bosenskem polku. Simić odločno zanikava, da bi bil klical »Doli z Avstrijo!«, klicali so le »Živio Srbija!« Obtoženec se pritožuje, da je moral v zaporu čistiti tlak. Tudi obtoženec Bukvič je moral v čistiti v zaporu tla. Bukvič se pritožuje, ker je kot absolvirani filozof bil zaprt skupaj s tatovi in z goljufi. Več obtožencev izjavi, da so se sami dali aretirati, da so se rešili razburjene množice, ki je nanje pljuvala in jih pretepala. Po končani razpravi je sodišče obsodilo Bukviča radi razžaljenja Veličanstva v šestmesečno težko ječo, Simić, Dozen in Karaman so obsojeni radi hujskanja v štirinajstdnevni strogi zapor, 11 dni preiskovalnega zapora so jim vračunali. Stajjič je obsojen radi hujskanja v desetdnevni strogi zapor, devet obtožencev v en teden-ski zapor, ker so se straži upirali, Puljevič je bil oproščen.

Dnevne novice.

— **Hrvatski Dnevnik** meni, da je bil »Slovenec« mistificiran, ko je poročal, da je kralj Peter v Skopju dejal skopeljskemu katoliškemu škofu, da bo vpeljal v svojem kraljestvu katoliško avtonomijo. »Slovenec« pa ni bil mistificiran, marveč se je zgodila zgolj pomota v osebi. Notico smo posneli namreč po »Danu« iz Splita, ki je, kakor znano, katoliško glasilo, in kjer je rečeno, kakor smo se pozneje prepričali, da je kralj Peter to dejal na mestniku škofa Lazara Miedija, ki se nahaja zdaj še izven svoje dieceze, najbrže na Dunaju.

— **Vipavski Gočani za ranjence.** Občinski urad na Gočah je po občini pobral in potom postojnske podružnice za ranjene in bolne vojake na Balkanu deželnemu in gospejnemu društvu Rdečega križa za Kranjsko v Ljubljani doposlal vsoto 110 K 54 vinarjev.

— **Rekord neotesanosti so dosegli** gotovo v »Danu« dopisniki z Ježice. Kaj tako surovega, satansko zlobnega in neokusnega se ne bere kmalu. »Danu« se mora častitati, da ima tako duhovite dopisnike na Posavju.

— **Obotelemu škofu Marčeliču** je, kakor poročajo iz Dubrovnika, zopet slabše. — **Novo mašo** bo de pel prihodnjo nedeljo v Mirnu č. g. Ivan Mozetič.

— **Umrli** je na Dunaju v sanatoriju bivši mažaronski poslanec hrvaškega sabora, profesor dr. Julij Rorauer, ki si je pred tednom s samomorilnim namenom prerezal vrat.

— **Svetinjo za štiridesetletno zvesto službovanje** je dobil paznik Jožef Terpin v Idriji.

— **Predavanje.** — **Nov sadjerejski list.** V Naklem je 24. t. m. predaval o sadjarstvu dež. sadjarski nadzornik g. Humek, katerega je poslušalo z velikim zanimanjem častno število naklenskih posestnikov in mladeničev. Veliko zanimanja je bilo med poslušalci posebno za sadjerejski list, ki bo prišel izhajati po novem letu. Ker cena 3 K ne bo pretirana, je upati, da se bo kmalu razširil po slovenski zemlji, posebno, ker bo prinašal tudi krasne kolorirane slike. — **Gdč. Julija Jaklič** pa vodi pri nas že drugi mesec gospodinj-ski tečaj, pod katere spretnim vodstvom se pripravlja za svoj gospodinj-ski poklic 18 naklenskih deklet. Bog daj obilo blagoslov!

— **Umrli** je v Gradišču učitelj g. Fran Jurman.

— **Iz sodne službe.** Sodnik Franc Pichler je prestavljen iz Metlike v Maribor, na njegovo mesto pride sodnik Ivan Kralj. Okrajni sodnik in predstojnik sodišča v Črnomlju Juri Fajfar je imenovan za deželni svetnik in sodnik Milan Geršak je imenovan za okrajnega sodnika in sodnega predstojnika v Velikih Laščah.

— **Nesreča nikoli ne počiva.** Dne 1. t. m. ob pol sedmi uri jutraj je šel posestnikov sin Jožef Rožič iz Lok pri Črnomlju v hlev, da bi tam položil domači živini krmo. Ker pa ni bilo v hlevu od prejšnjega dne ostalo nič krme, je šel 16letni mladenič Jožef Rožič, v

Katoliška Bukvarna v Ljubljani.

Na Balkanu se bijejo junaški boji zveznega krščanskega vojaštva proti razpadajoči Turčiji. Človeška zgodovina ne pomni vojske, ki bi bila zahtevala toliko nade-polnih mladih življenj in ki bi v tako kratkem času dosegla toliko velikih uspehov. V par dneh so strli Slovani moč ogromnega turškega naroda tako, da bo v kratkem izginila vsaka sled za Turčinom v Evropi.

Cel svet se čudi Slovanom in zasleduje z največjo napetostjo to vojsko, kaj šele mi Slovenci, na katere utegne uspeh te vojske odločilno vplivati.

Ker smo pa vezani samo na kratka poročila v časopisju, ki si večkrat nasprotujejo, je pač upravičena želja, da se izdajo dogodki sedanje vojske v posebni knjigi, ki jo bomo brali mi in naši potomci z zanimanjem še poznejša leta; saj jamči že prvi sešitek in jamčita imeni gg. autorjev, da bo to knjiga trajne vrednosti. Knjigo sta sestavila c. kr. profesorja Anton Sušnik in dr. Vinko Šarabon pod naslovom

=Vojska na Balkanu 1912.

Cena posameznemu sešitku K — 40.

Drugi sešitek te knjige je ravnokar izšel, nadaljevanje pa bo sledilo v tedenskih presledkih.

Naročniki naj se takoj zglasijo, da nam bo mogoče določiti visokost naloga za poznejše sešitke in vse potrebno pripraviti za točno razpošiljanje.

Istočasno priporočamo:

Pod svobodnim solncem Povest davnih dedov. F. S. Finžgar. Cena K 3—, eleg. vez. K 4—.

Ta roman je po enoglasni sodbi vseh literarnih krogov najlepše slovensko leposlovno delo in je ravno danes posebno aktualen, ker nudi najboljši vpogled v zgodovino Balkanskih narodov.

Vstaja Škenderbegova. Zgodovinska povest z Balkana K — 60, vezano K — 80.

Škenderbeg je največji krščanski junak, kolikor se jih je kdaj rodilo na Balkanu in se njegovo ime ravno sedaj večkrat imenuje v časopisju. On je rešil domovino turškega jarma in ta povest o Škenderbegovi vstaji je silno zanimiva in poučna.

Vojska na Daljnem Vzhodu Dr. E. Lampe. Cena K 400, vezano K 6—.

Ob tej priliki opozarjamo tudi na to veleznanimivo knjigo, ker je važno primerjati sedanjo vojsko na Balkanu s predzadnjo med Rusi in Japonci.

Zadnja kmečka vojska. Zgodovinska povest iz leta 1573, (avgust Senoa), K 150, vez. K 260.

To je posebno zanimiva povest, ki pretresljivo opisuje trpljenje naših pradedov in njih obupne boje za prostost. Knjiga je pisana vseskozi na zgodovinski podlagi.

senemo shrambo, da bi dobil tam sena za živino. Seno se je moralo iz senene shrambe metati v kolarnico, od koder se je potem nosilo v hlev. — V kolarnici je bilo tudi več drugega orodja, kakor vozovi itd. Ko pa je Jožef Rožič prišel do onega mesta, kjer je bilo jemati seno, je stopil na rob nekih desek, kjer mu je zmanjkalo prostora, da bi si utrdil stopinjo, in je padel nazaj v kolarnico ter se na glavi tako poškodoval, da je dne 2. t. m. v groznih bolečinah umrl.

— **Nesreča na lovu.** Župan v Gor. Dravogradu David Manhart in Jakob Bradstätter iz Gor. Dravograda sta bila v gorah na lovu. Nakrat e pridrvel snežni plaz, ki je oba lovca odnesel in zasul. Doslej trupel ponesrečenih lovcev še niso dobili.

— **Odbor idrijske podružnice »Sl. planinskega društva«** sklicuje na dan 18. decembra t. l. ob 8. uri zvečer v gostilni člana g. Vekoslava Kobala redni občni zbor.

Ljubljanske novice.

Ij čestili sv. Nikolaja so se v Ljubljani silno pomnožili. Včeraj je bilo v Ljubljani 7 društvenih Miklavževih večerov. Najodličnejši je bil Miklavžev večer v Unionu tako po efektni uprizoritvi, kakor po mnogoštevilnem občinstvu in točni izvršitvi. Kakor vsako leto, je tudi letos govor g. dr. Jeršeta otročičem bila odlična točka tega večera. S tem, da se Miklavževi večeri vsako leto množe, je omogočeno na ta poezije polni večer stotinam otročičem izlivati svoje želje in prošnje v prisrčne molitve. Izredno mnogo je bilo včeraj tudi privatnih Miklavževih večerov, da videli smo v raj v Ljubljani voziti se Miklavža s spremstvom v dveh elegantnih avtomobilih.

Ij Literaren sestanek v »Matici Slovenski«. Prvi letošnji literarni sestanek se bo vršil dne 7. decembra t. l. (v soboto) ob 6. uri zvečer v prostorih »Maticе Slovenske« (Kongresni trg št. 7). Na dnevnem redu bo program za »Hrvatsko knjižnico«, ki jo izdaja »Matica Slovenska«, in sicer n. pr. vprašanja: 1. Ali naj »Matica« izdaja starejše »klasične« hrvatske pisatelje, ali pa moderne? — 2. Kako bi bilo s pesniško ali pripovedno hrvatsko antologijo? — 3. Vprašanje hrvatsko-srbskega slovarja in slovnice. — Na sestanek niso vabljeni le literati, ampak še prav posebe čitatelji, oziroma publika v širšem pomenu besede.

Ij »Matica Slovenska« prične razpošiljati publikacije za 1912. leto še pred Božičem.

Ij Društvo mestne policijske straže se je danes razdružilo.

Ij Zadruga mesarjev in prekaževalcev ima v nedeljo, dne 15. decembra t. l. ob 11. uri dopoldne povodom petindvajsetletnice slavnostno zborovanje v veliki dvorani »Mestnega doma«. Vsi prijatelji zadruga se na to prireditve vabijo.

Ij V policijskem listu išče ljubljansko okrajno sodišče Antona Vičiča, bivšega inspektorja okrajne bolniške blagajne, da odsedi štirinajstdnevni zapor. Kakor čujemo, se je Vičič zaporu izognil z begom v Ameriko.

Ij Dela v glavni strugi Ljubljance so se zadnjih osem dni osredotočila med Hradeckijem in St. Peterskim mostom. Zabijanje lesenih kolov s posebno parno pripravo hitro napreduje in je delo dovršeno že na več sto kvadratnih kilometrih. Od frančiškanskega do jubilejnega mostu, se je v strugi položil še drugi železnični tir. Namestil se je tudi aparat za gramoz, kakor je bil svoj čas tudi v Gruberjevem kanalu. Pri mostu sv. Petra je kopanje in odpeljavanje zemlje skoro končano; delajo se že priprave za zgradbo novega mostu, ki bo menda za pet metrov daljši nego sedanji leseni. — Deževnica, ki se je v soboto in nedeljo nabrala v glavni strugi, je tu in tam ovirala delo. Vsled napredovanja del vozita sedaj v strugi dve lokomotivi, vsaka z nad 20 vozovi. Podiranje št. peterskega mosta je določeno za februar. frančiškanskega pa za september 1913. Nova mostova bosta železnobetonski zgradbi.

Ij Priporočljiv prenočevalec. Pretečeni teden je prenočil pri nekem trgovskem slugi v Rebru 18letni brezposelni hlapec Feliks Ferkulj iz Struge pri Kočevju in ostal drugi dan sam v stanovanju. Ko se je pa sluga povrnil iz svoje službe, je opazil, da mu je ukradenih iz kovčega 46 K. Zadevo je naznanil policiji, ki je Ferkulja kot osumljenca aretovala. Ta tatvino taji, a so ga kljub temu izročili sodišču.

Ij Zaradi pripovednega povratka v mesto je bil aretiran 43letni čevljar Karol Vesel iz Ribnice, katerega so izročili sodišču.

Ij Na pošti na cesarja Jožefa trgu je pustil neki vojak knjižico, v kateri

je bilo 30 K. Pošten najditelj naj denar izroči v našem uredništvu.

Ij **Pompadura**, katero je neka dama izgubila na včerajšnjem Miklavževem večeru v »Unionu« se dobi v našem uredništvu.

Ij **V včerajšnji parte Štern** je po neljubi pomoti prišlo ime Avgust. Pravilno naj se glasi Anton Štern.

Ij **Varnostne odredbe proti koleri**. Radi razširjenega nastopa kolere v Carigradu in evropski Turčiji odredilo je c. kr. ministristvo za notranje zadeve z razpisom z dne 18. novembra t. l., št. 6845/S., petdnevno zdravstveno nadzorovanje vseh iz evropske Turčije dohajajočih oseb. Da se more to nadzorovanje točno izvrševati, odreja mestni magistrat, da vsi hotelirji, gostilničarji in sploh vsi, ki oddajajo prenočišča in stanovanja, ravnotako tudi poglavarji družin glede družinskih udov, naznanijo takoj vsako iz evropske Turčije došlo osebo pri mestnem zglasevalnem uradu, v slučaju sumljivega obolenja pa to nemudoma prijavijo.

SPORT.

Zimski sport. Znižane sportne vozne listke za sportišče Bohinj, kakor tudi Bled, Kranjskogoro i. dr. oddaja za letošnje zimsko sezono »Tourist-Office«. Deželne zveze za tujski promet na Kranjskem v Ljubljani (Miklošičeva cesta št. 6) na člane sportnih in planinskih društev, ki se izkazejo z društveno legitimacijo.

Telefonska in brzojavna poročila.

BALKANSKA ZVEZA JE EDINA.

(Izvirno poročilo »Slovenca«.)

Belgrad, 6. decembra. (Oficielno.) Z ozirom na vesti nekaterih tujih listov, katere se namenoma razširjajo, da se bo namreč povodom ugotovitve mej osvojenega ozemlja ta ali ona država prikrajšala, se konstatira, da ni nobenega razloga se česa bati, ker je balkanska zveza trdna in odkrita ter bo razdelitev osvojenih zemlji pravična.

SRBSKI MINISTRSKI SVET.

(Izvirno poročilo »Slovenca«.)

Belgrad, 6. decembra. (Oficielno.) Včeraj se je vršil ministrijski svet, v katerem so se pretresali pogoji definitivnega miru s Turčijo in imenovali srbski pooblaščenec. Balkanski zaveznički bodo sporazumno točno formulirali svoje pogoje. Srbski delegati bodo počakali bulgarske v Belgradu, od koder bodo skupaj odpotovali v London.

PODROBNOSTI O SKLEPANJU PREMIRJA. — GRČIJA JE POSTOPALA SOLIDARNO Z BALKANSKO ZVEZO.

London, 6. decembra. »Central News« poroča iz Sofije o pogajanjih za premirje sledeče: Grški delegat v Cataldži, Panas, je bil že storil nekaj koncesij glede vprašanja Janine. Zahteval pa je, da se Turčija definitivno odpove egejskim otokom. Turški delegati so to zahtevo odločno odklonili, zlasti glede otokov, ki so v neposredni bližini maloazijske obali. Zahtevali so od svoje strani, da Grčija suspendira blokiranje Dardanel. Toda temu sta se upra tako Panas, kakor Danev, vsled česar je jasno razvidno, da med Grčijo in Bulgarijo ni nobenega nesoglasja in je razlika le v tem, da so Bulgarija, Srbija in Črna gora premirje podpisale kljub temu, da vprašanje blokade Dardanel ostane nerešeno. Grčija pa premirja ni podpisala, da Dardanele lahko blokira, ker pride v tem oziru itak le ona s svojim brodomjem v poštev.

BULGARSKI OFICIOZNI GLAS O SOLIDARNOSTI BALKANSKE ZVEZE.

Sofija, 6. decembra. »Mir« piše: Mirovna pogajanja se bodo vodila skupno od vseh balkanskih zveznikov, in okolnost, da Grčija premirja ni podpisala, situacije nič ne izpreminja. Balkanski zaveznički vedo, da je njihova moč v njihovi edinosti in se ne bodo dali zapeljati po nobenem poizkusu, da bi se dali oslabiti.

KOMPETENTNI GLASOVI O BALKANSKI ZVEZI.

Rim, 6. decembra. Grški poslanik Cacciamanos se je o perečih vprašanjih nasproti dopisniku »Tribuna« sledeče izrazil: »Nesporazumljenja, o katerih se je govorilo, so malenkostnega značaja. Zaveznički imajo velik skupen cilj. Kar se tiče Soluna, se je udal Grkom. Vesti o sporu med Bulgarijo in Grčijo so pa turškega izvora. — Bulgarski poslanik Rizov se ni hotel izraziti o političnih problemih in je samo zagotovil, da so vse vesti, ki so se sukale okoli okolnosti premirja, turškega izvora, torej jako neverjetne. — Srbski poslanik Mihajlovič je takisto o vseh podrobnih vprašanjih molčal in dejal le, da so vlasti balkanske zveze omejitve osvojenega ozemlja že vnaprej medseboj določile.

GRČIJA DELA V SPORAZUMU S SVOJIMI ZAVEZNIKAMI.

London, 6. decembra. »Times« poroča iz Londona, da je glasom oficijelnega komuniqueja, ki se je pravkar objavil (5. t. m.), Grčija odklonila podpisati premirje s Tur-

čijo v popolnem sporazumu z zveznimi balkanskimi državami.

ODRIN IN SKADER SE NE BOSTA PROVANTIRALA.

Sofija, 6. decembra. (Oficielno.) Vest »Alemdara«, da je Turčija odposlala proviant v Odrin, je neosnovana. To je izključeno, ker premirje določa: »Garnizije obleganih držav se ne bodo oskrbovale ne z živežem, ne z municijo«.

Carigrad, 6. decembra. V Odrin in Skader se niso odposlala živila. Tekst premirja ni objavljen, vendar se lahko reče, da je oskrbovanje obleganih trdnjav izključeno. Upa se, da se bodo oblegane trdnjave do sklepa premirja mogle preživljati, da jim ne bo treba kapitulirati. Ni res, da bi se smel Odrin deset dni po sklepu premirja provantirati, ampak se do sklepa miru ne bo smel.

Belgrad, 6. decembra. Določbe glede obleganih trdnjav so jako ugodne, ker je upati, da se bodo morale udati in pridejo tako v last zaveznikov.

TUDI SRBIJA IN ČRNA GORA USTAVILE SOVRAŽNOSTI.

Berolin, 6. decembra. »Lokalanzeiger« poroča iz Belgrada, da je srbski generalni štab takoj po sklepu premirja ukazal sovražnosti ustaviti.

Cetinje, 6. decembra. Povelje kralja, da se sovražnosti ustavijo na celi črti, se je že razglasilo. Črna gora je to vest z zadovoljstvom sprejela. Seveda se bodo izpadi turških garnizij, o katerih se še ne vé, ali so dobile povelje ustaviti sovražnosti (saj za Skader in Janino je to še dvomno), morali zavračati. Obleganje Janine od strani Grkov pa je zelo verjetno, ker Grčija ni sklenila premirja. — Kralj Nikolaj je imenoval tri delegate za London, ki odpotujejo baže že danes.

ANGLEŠKA VLADA IZRAŽILA SVOJE ZADOVOLJSTVO, DA SE MIROVNA POGAJANJA VRŠE V LONDONU.

London, 6. decembra. (Reuter.) Angleška vlada je sporočila Turčiji, Bulgariji, Srbiji in Črne gore, da se bodo mirovna pogajanja vršila v Londonu, sprejela z zadovoljstvom in izrazila svojo zahvalo nad zaupanjem, ki se ji je s tem izkazalo.

DELEGATI ZA MIR.

Carigrad, 6. decembra. Govori se, da bodo turški delegati v Londonu minister za zunanje zadeve Noradunghian, trgovinski minister Rešid paša, londonski poslanik Tefvik paša in tajnik Rešid bej.

Belgrad, 6. decembra. Srbski delegati so: predsednik skupščine Andrija Nikolić, bivši podpredsednik drž. sveta Novaković ter vojaška strokovnjaka general Bojović in polkovnik Pavlović.

TUDI GRČIJA IMENUJE DELEGATE ZA LONDON.

Atene, 6. decembra. (Oficielno.) Tudi Grčija imenuje delegate, ki se udeležijo mirovnih pogajanj v Londonu.

BULGARSKI DELEGATI ZA LONDON.

Sofija, 6. decembra. Bulgarija je določila za mirovna pogajanja v Londonu za delegate: Daneva, bulgarskega poslanika v Londonu Makarova in generalissima Savova.

GRKI IN BOLGARI SE NISO SPOPRIJELI.

Atene, 6. decembra. (Oficielno.) Vest dunajskih listov, da so se v Seresu spopadli grški in bolgarski vojak, je popolnoma neosnovana.

O POGOJIH MIRU.

Pariz, 6. decembra. »Matin« objavlja intervju s srbskim politikom, o katerem se domneva, da je sam Pašić, ki je dejal:

Mirovni pogoji še niso definitivno ugotovljeni. Brez dvojbe se bo zahteval odstop zasedenega ozemlja in vojna odškodnina. Ako Turčija te zahteve odkloni, se vojska nadaljuje. Vstopa Turčije v balkansko zvezo zaveznički ne žela.

GRKI NAPADEJO JANINO.

Sofija, 6. decembra. Grčija premirja še zdaj ni podpisala, kljub temu, da je izprošeni rok za premislek potekel. Grki bodo po vsej priliki poizkusili napad na dobro utrjeno Janino.

PREDLOG RUSIJE GLEDE ALBANIJE.

Pariz, 6. decembra. V odseku za zunanje zadeve se je po Poincaréjevem govoru doznalo, da je stavila Rusija vevlastem sledeči predlog glede Albanije:

1. Albanija ostane pod turško suvereniteto.
2. Vevlasti izjavijo nedvoumno, da niso v Albaniji nič interesirane.
3. Srbiji se zagotovi nevtrarno albansko pristanišče in železniška zveza, katere se Srbiji odstopi v komercialno uporabo.

ALBANSKI VLADAJO.

Valona, 6. decembra. Albanski kabinet je že sestavljen. Kemal bej je prevzel predsedstvo in zunanje zadeve.

KORAK AVSTRIJE IN ITALIJE GLEDE VALONE.

Rim, 6. decembra. »Tribuna« piše, da bosta italijanski in avstrijski poslanik storila v Atenah v imenu svojih vlad korak zaradi bombardiranja Valone od strani Grčije. Izjavila bosta, da Italija in Avstrija ne bosta dopustile, da bi kdorkoli zasedel ne Valone ne rta Linquetta ne otoka Saseno. Korak obeh vlad bo imel prijateljski značaj, tembolj, ker Grčija ve, da jo hočeta Italija in Avstrija glede njenih upravičenih zahtev podpirati.

Dunaj, 6. decembra. Avstrijski in laški poslanik sta danes storila v Atenah napovedani korak glede Valone.

HARTWIG NI PODAL DEMISIJE.

(Izvirno poročilo »Slovenca«.)

Belgrad, 6. decembra. (Oficielno.) Vesti nekaj tujih listov, da je ruski poslanik Hartwig podal demisijo, se dementirajo. Hartwig uživa popolno zaupanje svoje vlade, ker ne dela ničesar preko nje in sploh ni nobenega povišja, da bi bila njegova vlada z njim nezadovoljna.

KOMENTAR K POINCARÉJEVEMU GOVORU.

London, 6. decembra. Tukajšnji krogi izjavljajo, da je v Poincaréjevem govoru največjega pomena izjava, da »bo velik del evropske Turčije prešel v last balkanskih zveznih držav, katere so se vsled svojih zmag pokazale tega vredne.« Da Francija s tem dejstvom trdno računa, dokazuje tudi pasus, »da bo Francija glede svojih legitimnih interesov v ozemlju, ki je zasedeno od balkanskih držav in ki bo docela ali vsaj deloma prešlo v roke balkanske zveze, sklenila posebne pogodbe.« Poincaré je namigaval tudi dosti jasno, da bo v svrhu ureditve balkanskega vprašanja potrebna konferenca, katero je imenoval »generalno diskusijo balkanskih problemov v njihovem kompleksu in glede vseh njihovih elementov.« Veliko zadovoljstva vzbuja mesto, kjer Poincaré pravi, da se nobena vevlast ne bo zapletla sama zase v reševanje kakega posebnega balkanskega vprašanja. Poincaré je vseskozi naglašal solidarnost tripartente in zlasti naglašal, da je Rusija prva izjavila, da ne zasleduje na Balkanu nobenih teritorialnih namenov. Poincaréjev govor je veliko pripomogel k možnosti balkanski konflikt rešiti mirno.

BOLGARIJA IMENOVALA GUVERNERJA ZA OSVOJENE KRAJE.

Sofija, 6. decembra. Kralj Ferdinand je imenoval generala Vasova za guvernerja osvojenih krajev s sedežem v Lozgradu.

SRBI NISO BITOLJA ZAPUSTILI.

(Izvirno poročilo »Slovenca«.)

Belgrad, 6. decembra. (Oficielno.) Vest, da je srbska armada Bitolj zapustila ter mesto izročila Bolgarom, ni istinita. Srbska armada se še nahaja v Bitolju, kjer vrše administrativne posle začasne srbske oblasti.

ŽELEZNIŠKI RED V NOVOOSVOJENIH ZEMLJAH.

(Izvirno poročilo »Slovenca«.)

Belgrad, 6. decembra. Semkaj so dospeli posebni bolgarski delegati, da se sporazumno z belgrajsko vlado ugotovi železniški red na progah Belgrad—Svilen (Mustafa Paša) in Belgrad—Solun.

RANJENCI V SRBIJI.

(Izvirno poročilo »Slovenca«.)

Belgrad, 6. decembra. (Oficielno.) Vsled odredbe vojnega ministrstva dobivajo vsi ranjenci, ki se iz bolnišnic izpustijo, nova odela. Po statistiki informacijskega biroja je danes po vseh bolnišnicah v Srbiji nekaj nad 10 000 ranjencev.

SRBSKI PRESTOLONASLEDNIK.

(Izvirno poročilo »Slovenca«.)

Belgrad, 6. decembra. (Oficielno.) Včeraj je dospel iz Soluna v Skoplje prestolonaslednik Aleksander s celim štabom. Prestolonaslednik je v Solunu vrnil grškemu prestolonasledniku obisk. Ali se prestolonaslednik kmalu vrne v Belgrad, še ni znano.

PRINCESA JELENA.

(Izvirno poročilo »Slovenca«.)

Belgrad, 6. decembra. (Oficielno.) Princesa Jelena se te dni vrne v Rusijo ter je obiskala za slovo ranjence.

SRBSKI POSLANIK NA DUNAJU.

Dunaj, 6. decembra. »Zeit« poroča, da bo novi srbski poslanik za Dunaj Jovanović, dospel v kratkem na Dunaj in prevzel svoje posle.

BERCHTOLD V AVDIENCI.

Dunaj, 6. decembra. Cesar je danes sprejel ministra grofa Berchtolda v enourni avdienci.

BORZA SLABA.

Dunaj, 6. decembra. Predborza in tudi opoldanska borza je poslovala danes precej slabo.

× × ×

PARLAMENT.

DR KOROŠEC GLEDE URADNIŠKE PRAGMATIKE IN ZAHTEV DELAVSKEGA TER KMEČKEGA STANU.

Dunaj, 6. decembra. Danes se je vršilo in končalo 1. branje od gosposke zbornice poslanski zbornici vrnjene uradniške pragmatike. Dr. Korošec je v svojem govoru izjavil, da je »Slovenski klub«, kateri uradnikom rad privoščil potrebno in pravično izboljšanje njihovega službenega razmerja, obenem pa ne more zanemarjati prav tako upravičenih želja kmečkega in delavskega stanu, predlagal strankam in zborničnem upredsedniku, naj postavi na dnevni red današnje seje obenem zakon o kmečkem zadružništvu. Stranke so pa to odklonile in se pokazale s tem v posebni luči. Stališče »Slovenskega kluba« nasproti uradniški predlogi je zdaj bistveno olajšano, ker je gosposka zbornica sprejela večinoma tiste izpremembe, ki jih je svoj čas klub, kateremu govornik pripada, predlagal. Govornik izraža upanje, da bo poslanska zbornica pokazala isto vnemo, da reši kmečkemu in delavskemu ljudstvu potrebne zakone, kakor jo kaže glede uradniške pragmatike. — Nato se je predložilo poročilo b r a m b n e g a o d s e k a g l e d e zakona o preskrbi vdov, otrok in sorodnikov rezervistov v slučaju mobilizacije. Govorilo je nekaj govornikov, med njimi Schummeier, na kar sta se izvolila generalna govornika. Prihodnja seja v torek. — Danes, jutri in v ponedeljek zboruje justični odsek. Kljub temu, da češki radikalci obstrukcijo še vzdržujejo, se upa, da se zakon o vojaških dajstvih v slučaju vojne nevarnosti ali vojske do od vlade postavljenega termina reši.

PREPLAŠENA NEMŠKA FANTAZIJA. SRBSKA BOMBA V VLAKU LJUBLJANA — DUNAJI BOMBA JE BILA LE — ELEKTRIČNI APARAT.

Dunaj, 6. decembra. Iz Gradca se brzojavlja dunajskim listom: V osebnem vlaku Ljubljana — Dunaj, bi se bila kmalu pripetila strašna nesreča. V Celju so našli na hodniku nekega vagona dinamitno bombo, ki je bila čisto montirana in bi bila brezdvoma ne le razgnala vlak, ampak poškodovale tudi celo progo. Bombo so previdno spravili na policijo in pozneje aretirali nekega sumljivega moža v kmečki obleki, ki je bil v Štoreh naglo skočil z voza in se hotel odpeljati z nasprotnim vlakom nazaj v Celje. Moža so oddali okrajnemu sodišču. Njegova identiteta še ni dognana. Opravičeno se sumi, da je mož preoblečen srbski četaš.

Celje, 6. decembra. Naš dopisnik nam javlja: Bomba, katero so našli v osebnem vlaku Trst—Dunaj, se je na policiji izkazala kot navaden električni aparat, ki ga je nekdo v vozu pozabil. »Sumljivega« moža je policija že izpustila.

ZASTRUPLENJA V BUDIMPEŠTI.

Budimpešta, 6. decembra. Tu sta zakonska Ripp vsled zastrupljenja s torto umrla, trije otroci dr. Schöna, ki so torto zaužili, umirajo in tudi sin trgovca z lesom Brauna, je vsled istega vzroka težko zbolel. Obbolelo je še deset drugih rodbin. Vse torte pohajajo od enega slaščičarja.

RUSKI CARJEVIČ OSTANE HROM.

London, 6. decembra. »Daily Mail« ima od svojega peterburškega dopisnika poročilo, da bode carjevič ostal ves svoj živ dan hrom.

RAZLAGA O POSTAVI PROTI JEZUITOM V NEMCIJI.

Nemški zvezni svet je postavil iz leta 1872. proti jezuitom v seji dne 28. t. m. takole tolmačil: Ker so nastali dvomi o pojmu prepovedanega delovanja redov v zmislu razglasa državnega kanclerja dne 5. julija 1872 in ker zahteva bavarska vlada avtentično razlago tega pojma, je zvezni svet sklenil: Prepovedano je redom vsako duhovsko ali drugačno versko delovanje nasproti drugim, kakor tudi poučevanje. Prepovedano versko delovanje pa ni, v kolikor to ne nasprotuje deželnim postavam, čitanje tihih sv. maš, nove maše v rodbinskem krogu in podeljati zadnjih sv. zakramentov. Znanstvena predavanja, ki se ne dotikajo verstva, niso prepovedana. Prepoved se ne tiče pisateljskega delovanja.

Mohorjani — vsi se spomnite „Slovenske Straže“!

Tržne cene.

Cene veljajo za 50 kg.

Budimpešta, 6 decembra 1912.

Pšenica za april 1913	12 ⁰²
Rž za april 1913	10 ⁵³
Oves za april 1913	11 ²³
Koruza za maj 1913	7 ⁷⁷
Koruza za julij 1912	7 ⁹³

Nadškof Bauer-Olomuc. Nadškof de Almaraz-Sevilla. Nadškof Nagl-Dunaj.

NOVI KARDINALI.

DRŽAVNI ZBOR.

V justičnem odseku je včeraj Stürgkh izjavil, da se je posrečilo omogočiti, da se sicer zakonski načrti glede na armado ne bodo izpremenili, pač pa da se besedilo v postavi sami dopolni. Druge nič manj važne točke se bodo pa pojasnile z odredbami, da se pomisleki odstranijo. Sekčni načelnik Reuter je nato predlagal, da naj § 1 slove: V slučaju kake mobilizacije in če se armada izopolnjuje v vojno stanje, se lahko vporablja vojna dela, dokler obstaja vojaška nevarnost ali če je vojska izbruhnila. Glede na § 4 je predlagal: Osebo se lahko pritegnejo v vojne namene, a ne v vojno črto, civilisti, ki še niso 50. leta prekorčili in sicer mlajši pred starejšimi in če le mogoče take osebe, ki so po svojem navadnem poslu sposobne za dotično delo. V odredbah se določi, da bodo za dela v armadi pritegnili kolikor bo mogoče civiliste v domači občini ali v bližnji okolici in ne pred 17. letom.

'Slov. Straža' potrebuje pomoči!

Izpred sodišča.

IZPRED POROTNEGA SODIŠČA V RUDOLFOVEM.

Uboj med cigani.

Dne 4. t. m. se je vršila porotna obravnava proti ciganom: Alojziju Raku, Edmundu Raku, 16 letnemu Viljemu Raku, Vidu Reicherdu in 19 letni Albinu Huber, radi hudodelstva uboja.

Meseca avgusta t. l. se je po Dolenjskem okrog Zatičine klatilo več ciganskih rodbin, med katerimi so bili tudi gori navedeni, ki so gojili že dalj časa jezo proti ciganu Francetu Grilu. Franc Gril in njegovi ljudje so prenočevali dne 26. avgusta pri posetnici Mariji Brozovič v Gornji Dragi; druga ciganska rodbina — Rajhardova — pri kateri so bili Vid Rajhardova nezakon-ska hči Albina Huber in pa Alojzij, Edmund in Viljem Rak, se je pa nastanila v bližini Potokarjeve gostilne.

Dne 27. avgusta t. l. zvečer so prišli cigani, in sicer Vid Rajhard s svojo prilježno, in pa vsi trije Raki v Potokarjevo gostilno. V to krčmo je vstopil tudi Franc Gril, na katerega so bili Rajhard in Raki jezni in proti kateremu so se cigani: Edmund, Alojzij in Viljevin Rak zagrozili, da ga bodo, predno bode napočil drugi svit, tako nabili, da bo dobil drugo »farbo« in da bodo lahko napravili klobase iz njega. Kmalu potem se je cigan Franc Gril podal spat v hišo posestnice Brozovič, kamor so ga prišli vsi trije navedeni Raki zmerjat. Gril je vstal in se podal k njim, nakar so ga s sekiro po hrbtu in z žilovko po glavi udarili, da se je zgrudil na tla. Grila so potem prenesli v Brozovičevo hišo, kjer se je Grileva ciganska družina zaprla. Kmalu nato so pa

Štev. 1053 pr.

Razpis.

Na porodniškem oddelku deželne bolnice, oziroma na c. kr. babiškem učilišču je izpraznjena služba

Šolske babice

z letno plačo 1000 K, aktivitetno doklado 100 K ter s pravico do dveh petletnic po 100 K. Poleg teh prejemkov uživa šolska babica še državno nagrado v letnem znesku 105 K ter prosto stanovanje in prosto svečavo v deželni bolnici.

Prošnjam za to službo je priložiti krstni list, domovinski list, pravnostno spričevalo, zdravniško potrdilo o fizični vsposobljenosti, babiška diploma in dokazilo o popolnem znanju slovenskega in nemškega jezika ter je v njih tudi navesti, če je prosilka samska ali omožena in kje da je sedaj izvrševala prakso.

Tako opremljeno prošnjo je predložiti do

dne 10. januarja 1913

vodstvu deželnih dobrodelnih zavodov v Ljubljani.

Od deželnega odbora kranjskega.

V Ljubljani, dne 5. decembra 1912.

prišli k Brozoviču še štirje cigani; tu so razsekali vrata one sobe, kjer je bil Gril zaprt, potegnili Grila izpod postelje, kjer je bil skrit ter ga začeli z noži obdelovati. Pri tem obdelovanju z noži sta bila največ udeležena Alojzij in Edmund Rak. Naposled so Grila izvlekli na prosto, ga tam pustili in odšli. Gril je seveda radi zadobljenih 16 poškodb takoj umrl. Pri napadu na Grila je eden izmed navedenih ciginov napadel tudi ciganko Jožefo Ful in jo težko ranil. Napadalec je bil cigan Alojzij Rak. Sosedje so potem cigane prijeli in jim veleli, da morajo počakati tako dolgo, da pridejo orožniki, nakar so se cigani jeli upirati in gro-

Zahvala.

Za vse obilne dokaze iskrenega sočutja povodom prerane smrti iskreno ljubljene soproge, matere in tašče, gospe

Marije Ferjan

za mnogobrojno častno spremstvo na zadnjem potu pokojnice, za darovano cvetje, ter sploh za vso izkazano ljubav, kakor tudi za posrežbo med njeno boleznijo izrekamo tem potom najsrčnejšo zahvalo.

Jesenice, Gorenjsko, dne 4. decembra 1912. 3794

Rodbina Ferjan, Guštin in dr. Pretnar.

Mlekarska za'ruga v Predosljih pri Kranju razpisuje službo

mlekarskega vodje.

Tozadevne prošnje naj se vložijo pri zadrugi do 20. t. m. — Nastop službe 15. januarja 1913. 3795

Odvetniški kandidat (začetnik)

z enoletno sodno prakso želi s 1. januarjem 1913 vstopiti v odvetniško pisarno. Gre tudi na deželo. Naslov pove iz prijaznosti uprava tega lista pod številko 3797. (Znamka!)

Lovski pes

„Treff“, srednje velikosti, rujave dolge dlake, se je zatekel. — Odda naj se proti nagradi v Ljubljani, Mestni trg 24, II. nadstropje. 3791

ziti s strelom. Trije cigani, menda Raki, so bili odšli, druga dva so pa prijeli orožniki. Valentin Rak, Vid Rajhard in Albina Huber so se zagovarjali, da so nedolžni, med tem ko sta Alojzij in Edmund Rak uboj priznala. Porotniki so vprašanje glede Alojzija in Edmunda Raka potrdili, glede ostalih treh pa zanikali. Porotno sodišče je Alojzija Raka obsodilo na sedem let in pol težke ječe, Edmunda pa na sedem let težke ječe. Po razglašeni sodbi je prosil Edmund Rak, naj mu predsednik pove po nemško, ki razume bolje nego slovensko, na koliko je obsojen, kar se mu je ugodilo. Nato je Edmund Rak vzklíknil in odgovoril: »Sieben Jahre, das ist keine Kleinigkeit.«

Št. 39.153/12.

Razglas.

Radi razširjenega nastopa kolere v Carigradu in evropski Turčiji, odredilo je c. kr. ministrstvo za notranje zadeve z razpisom z dne 18. novembra t. l., št. 6845/S., **redno nadzorovanje usah iz evropske Turčije dohajajočih oseb.**

Da se zamore to nadzorovanje točno izvrševati, odreja mestni magistrat, da vsi **hotelirji, gostinčarji in sploh vsi, ki oddajajo prenočišča in stanovanja**, ravnotako tudi **pogostitelji družin** glede družinskih udov, **naznanijo takoj vsako iz evropske Turčije** došlo osebo pri mestnem zglasovalnem uradu, v slučaju sumljivega obolenja pa to nemudoma prijavijo.

Zdravstveno nadzorovanje vrši se za čas petih dni, brez osebnega nadlegovanja in brez omejitve prostega prometa.

Prestopki proti tej odredbi se bodo v smislu ministrske naredbe z dne 30. septembra 1857, drž. zak. št. 198, kaznovali.

Pri tej priliki opozarja mestni magistrat, da je še vedno v veljavi ministrska naredba z dne 10. septembra 1911, drž. zak. št. 183, ki prepoveduje oziroma omejuje uvoz in prevoz naslednjega blaga oziroma predmetov iz evropske Turčije:

1. rabljenega osebnega perila, stare in nošene obleke (rabljenih efektov), rabljenega postelnega perila (rabljenega postelnega puha).

Če se odpošljejo taki predmeti kot potna prtljaga ali v slučaju prese-litve, podvreči jih je glede zdravstveno-policijske revizije in zdravstveno-policijskega postopanja od slučaja do slučaja veljavnim posebnim določbam.

2. Prepovedan je nadalje uvoz in prevoz cap in cunj.

Izvezete so pa:

a) cape in cunje, ki se odpošljejo kot veletržno blago, stisnjene in v balah zvezane z obroči;

b) sveži odpadki iz predilnic in tkalnic, iz konfekcijskih zavodov in iz belilnic; umetna voda, shoddy in odpadki novega papirja.

Prevoz sub 1. in 2. označenega blaga in predmetov pa je dovoljen, če so tako spravljene, da je vsaka manipulacija z njim med potom nemogoča.

Razkužbi podvreči sme se le ono blago in one predmete, ki jih krajna zdravstvena oblast smatra za okužene.

Mestni magistrat ljubljanski,

dne 30. novembra 1912.

Zupan:

dr. Ivan Tavčar l. r.

Št. 40.027.

Vabilo.

3788

Že mnogo let se oproščajo blagotvoritelji čestitanja ob novem letu in ob godovih s tem, da si jemljejo oprostne listke na korist mestnemu ubožnemu zakladu.

Na to hvalevredno navado usoja se mestni magistrat tudi letos slavno občinstvo opozarjati z dostavkom, da so razpečevanje oprostnih listkov drage volje prevzeli gospodje trgovci: **J. C. Hamann**, Mestni trg št. 8, **Vaso Petričič** nasl. **J. Samec**, Mestni trg št. 21 in **L. Schwentner**, Prešernova ulica št. 3.

Vrhutega bode v smislu obstoječega ukrepa občinskega sveta raznašal mestni uradni sluga tudi letos oprostno listke po hišah.

Za vsak oprostni listek, bodisi za novo leto ali za god, je kakor doslej položiti **eno krono** in na vpisalni poli poleg imena pristaviti tudi število vzetih listkov.

Pisnim pošiljatkam bodi pridejan tudi razločni naslov pošiljatelja. Imena blagotvoriteljev se bodo sproti razglašala po novinah.

Mestni magistrat ljubljanski,

dne 4. decembra 1912.

Zupan:

Dr. Ivan Tavčar l. r.

Št. 38.586.

3793

Razglas javne konkurence (regulačni načrti).

Vsled sklepa občinskega sveta ljubljanskega z dne 19. novembra 1912 se v svrhu nabave splošnega regulačnega načrta za severni del mesta Ljubljane razpisuje javno konkurenco za vse strokovnjake na polju zazidavanja mest in so se za nagrade določile sledeče cene

prva cena 1000 K
druga cena 600 K
tretja cena 400 K in

200 K je komisiji v razsodišču še na razpolago za eventualni nakup ali nadaljno nagrado drugih načrtov.

Pri osnutku načrta se bode posebno ozirati na ugodno zvezo z obstoječim delom mesta in pa na način zazidavanja.

Razsodišču načeljuje mestni zupan. Razsodišče obstoji iz stavbenega in olupševalnega odseka občinskega sveta, treh zastopnikov mestnega stavbenega urada, zastopnika mestnega fizikata, enega uradnika c. kr. deželne vlade in deželnega odbora ter c. kr. profesorja inženirja g. Jaroslava Foersterja v Ljubljani.

Načrti se morajo

najkasneje do 1. februarja 1913 do 12. ure opoldne

oddati v mestnem stavbnem uradu v Ljubljani.

Situvacijski naris s potrebnimi višinskimi točkami in navodilo se dobi pri mestnem magistratu ljubljanskem proti upošiljati 5 K.

Mestni magistrat ljubljanski,

dne 3. decembra 1912.

Naročanje „Dom in Svet“!

»Dom in Svet« prinaša najlepše slike o vojski na Balkanu!

Ravnokar izšla 12. številka letošnjega letnika »Dom in Sveta«, s katero završuje »Dom in Svet« 25. letnik, ima poleg odlične leposlovne vsebine: Sama. Povest. Spisal F. S. Finžgar. — Črtomir in Bogomila. Novela. Spisala Lea Fatur. — Iz globočin. Zložil S. Sardenko. — Okoli Azije in Amerike. Spisal dr. Vinko Šarabon. — Dr. Karolu Štreklju za spomin. Spisal dr. A. Breznik. — Jesen. Zložil Ksaver Meško. — Lundska kript. Spisala M. Gregorčičeva. — To in ono; — tudi celo vrsto najlepših slik o vojski na Balkanu. »Dom in Svet« priobčuje v letošnji 12. številki naslednje aktualne slike: Utrdbe ob Bosporu. — Pogled na Carigrad proti morju. — C. Staborsky: Mohamed v pušavi. — Carigrad: Galatski most. — Makedonski vojniki. — Turki častniki se posvetujejo. — Veliki vezir Kiamil paša. — Odstavljeni sultan Abdul Hamid. — Miriditi v albanskih gorah. — Makedonski kristjani beže pred Turki. — Guslar peva o turški vojski. — Črnogorske strojne puške. — Albanci. — General Janko Vukotić. — Utrjena gora Taraboš pri Sakdru. — Jermak Timofjejev prekorači Tobol. — Skoplje. — Skader. — Obmejna patrolja. — Srbski kralj Peter. — Gešov. — General Savov. — General Vičev. — Makedonski četaši izdelujejo bombe. — Makedonski prostovoljci streljajo na Turke. — Črnogorski kraljevič nagovarja miriditske poglavarje. — Turki v Carigradu demonstrirajo za vojsko. — Carigrad: Glavni vhod v sultanov grad. — Nazim paša. — Belgrajski metropolit blagoslovja srbske zastave. — Prizren. — Srbski princ Arzen. — General Putnik. — Skaderska ulica (turški del). — Črnogorke se peljejo čez Skadrsko jezero vojakom na pomoč. — Črnogorski kralj opazuje obstreljevanje Taraboša. — Pogreb prvega črnogorskega ranjenca. — Imovita Miriditka. — Albanski Miridit. — Po bitki pri Kumanovem. — Pred lazaretom v Belgradu. — Srbska straža na savskem mostu pri Belgradu. — Grška pehota na poti v Solun pozdravlja kraljeviča Konstantina. — Solun: Pristanišče in grad. — Mahmud Mukhtar paša. — General Dimitrijevič. — Husein Hilmi paša. — Bolgarsko topništvo v ognju. — Bolgarska pehota pred Odrinom. — Mobilizacija bolgarskih čet. — Odhod bolgarskih čet na bojišče. — Ulica v Odrinu. — Makedonska zastava: »Svoboda ali smrt«. — Bolgari ženo turške vjetnike v Staro Zagoro. — Bolgarski vojaški novinci. — Bolgarska pehota v taborišču. — Abdulah paša. — Bolgarski pešci v strelnih jarkih. — Na bolgarski bojni ladji. — Zahvalna služba božja pred sofijsko stolnico po bitki pri Ljule-Burgasu. — Pogled na Carigrad z Zlatega roga. — Nagrobni spomenik slutana Murada I. na Kosovem polju. — Cerkev sv. Irene v Carigradu, izpremenjena v skladišče za orožje. — Ruski prestolonaslednik Aleksej. — Grof Stürgkh. — Naročnina: 10 K, za dijake 7 K, za Ameriko 3 dolarje, za Italijo 13 lir, za Nemčijo 11 mark. Sprejema lastništvo in upravnništvo v Katoliški Bukvarni v Ljubljani. — V vsako rodbino z novim letom tudi »Dom in Svet«! Najlepše božično ali novoletno darilo je naročilni listek za »Dom in Svet«.

Silke z bojišča.

»Letajoča brigada«.

Iz Skoplja se poroča: Zima je prišla, zlasti noči so zelo mrzle. Zima me hudo zdeluje, toda kaj je to v primeri z nadlogami tistih, ki spe na bojišču v šotorih ali pa opazujejo s puško v roki v bojnih vrstah sovraže, da jim zabranijo naskok ponoči.

Včeraj sem sedel v hotelu »Sloboda« s starim svojim prijateljem, stotnikom Živorodom Lazarevičem, ki je komandiran k takozvani »letajoči brigadi«, ki je vzdrževala pri prodiranju v Staro Srbijo zvezo med prvo (prestonolaslednika Aleksandra) in tretjo (generala Jankovića) armado.

Bitke ni okusil; kakor hitro namreč je ta brigada zavzela bojno pozicijo, da začne boj z Arnavti, so začeli ti takoj bežati in to se je zgodilo prav čisto v dobi, ko je brigada napravila več nego 5000 kilometrov neprestane pohoda po gorskih hrbtih.

Prijatelj Živorad mi je pripovedoval, da je večkrat jedel na konju in da mu je v posodo deževalo. Nekoč na nekem izmed najvišjih hribov so pa vendar jedli — omelete, ki jih je sam poveljnik oddelka pripravil.

Častniki in moštvo so vsled mraza zelo trpeli. Spali so pri ognju in zjutraj so bili od slane vsi beli.

V bitki pri neki turški trdnjavi je neki poročnik s tremi vojaki začel naskok in ko so mu rekli, da naj počaka, da se topovi pripravijo je odgovoril: »Ali naj čakam, da bodo Turki bežali«.

II« in je s tremi vojaki začel sam naskok. Veliko število Turkov je ubil — a padel je sam in njegovi trije vojaki.

Takšne častnike, kakoršne ima Srbija, ima menda sam Japonska in zato so tudi Japonci zmagali pri Port-Arturju in Mukdenu kakor Srbi pri Kumanovem.

Srbsko sodništvo v zasedenih krajih.

Iz zasedenih krajev.

Ko je srbsko vojaštvo prišlo v Skoplje, je našlo celo mesto v popolni anarhiji. Turški uradniki so bežali in tisti urad, ki je bil od občanov v naglici sestavljen, je bil brez moči nasproti ropajoči sodrgi, ki se je organizirala in poizkušala ropati tudi takrat, ko so bile v mestu že srbske čete.

Vojaška uprava je takoj ostro nastopala zoper te razbojnike, ki so mislili, da ko so Srbi mesto zasedli, smejo ropati premoženje turških občanov.

Predvčerajšnjim so ujeli četo roparjev, ki so oropali hiše Turkov Ahmed Fendija, Tefik efendija in drugih. Roparji so bili postavljeni pred vojaško sodišče, katerega predsednik je bil polkovnik Tudžaković. Turki so prišli kot tožitelji in s strahom povedali svoje pritožbe; poročnik Stanič je bil zagovornik tožencev; sodišče jih je obsodilo v ječo na 15, 12 in 10 let. Ta obsodba je vzbudila pri Turkih opravičeno občudovanje; niso mogli verjeti, da bi srbski krščanski režim mogel biti tako strog nasproti krščanskim krivcem, četudi so Turke oropali.

Vsi Turki so se poklonili in z največjim spoštovanjem odšli iz sodnijske hiše.

Razne stvari.

Nov orjaški daljnogled v Ameriki. Za zvezdarno na Mount Wilsonu v Kaliforniji grade nov daljnogled, ki bo po obsegu in povečevalni sili prekašal vse dosedanje daljnogledne. Stekleno zrcalo ima 25 m premera, medtem ko ima znani orjaški teleskop Lord Rosse kovinasto zrcalo s »samo« 18 m premera. Največje težkocje je bilo premagati pri napravi primerno velike steklene leče, ki bi bila brez razpok in zračnih prostorov. Francoska tovarna zrcal v St. Gobainu pri Parizu je že pred leti napravila ploščo določene velikosti, ki pa ni bila brez zračnih mehurjev, tako da so se bali, da plošče ne bo mogoče tako izbrusiti, da bi dobila natančno določeno obliko zrcala. Vendar je pa tovarna dovolila, da se z brušenjem poizkusno začne in da bo zahtevala plačilo le tedaj, ako se z brušenjem in glajenjem toliko uspe, da se bo zrcalo dalo uporabiti. Nato se je na observatoriju pričelo z delom, ki se je sedaj srečno dovršilo. Tudi montiranje teleskopa je v glavnem dovršeno in je tako izvrstno izpadlo, kakor se preje niti mislilo ni. Orjaški teleskop bo namreč služil za fotografiranje zvezd in je zato potrebno, da po cele ure z največjo natančnostjo sledi dnevnemu obračanju neba tako, da ostanejo določene točke zvezd po cele ure nepremično na fotografski plošči. Astronomu in voditelju zvezdarniške delavnice G. W. Ritcheyu se je posrečilo rešiti to nalogo. Teleskop pride v kratkem v uporabo ter bo človeštvo obogatil z novimi nebesnimi čudeši.

Nemški zrakoplov na Češkem. Te dni je pristal blizu Jičina na Češkem zrakoplov, v katerem so bili trije častniki iz Nemčije. Ko je padel zrakoplov na tla, si je eden izmed zrakoplovcev zlomil nogo, tako da so ga morali prepeljati v bolnico. Ostala dva častnika pa sta nazaj v Draždane odpotovala z vlakom.

Žrtve podgane. »Slovanski Dennik« poroča: V občini Tokut se je kmet Andrej Lieb zbudil ponoči vsled skeleče bolečine, iz lica mu je tekla kri; ugriznila ga je bila podgana. Preden se je zdanilo, mu je zahtekla glava. Zdravnik, ki so ga poklicali, je potrdil zastrupljenje krvi. Nesrečnega moža so mislili odpeljati v Budimpešto, pa je izdihnil dušo, predno so prišli z njim do vlaka.

150.000 kron honorarja za 30 večerov dobi pevec pruske kraljevske opere Herman Jadlowsky, ki bo vsako leto skozi tri leta gostoval 10 večerov na odru ljudske opere v Budimpešti.

Državna izkušnja prof sorice kuhanja. Na francoski visoki šoli za kuhanje in gospodinjstvo v Grignonu je izpraznjeno učiteljsko mesto. Francosko poljedelsko ministrstvo je razpisalo državno izkušnjo za to mesto. Oglašilo se je samo 12 kandidatinj, ker se je pri zadnji taki izkušnji, ki se je vršila pred tremi meseci, pokazala velika strogost, tako da niti ena kandidatinja ni prestala izpita. Kandidatnje so morale skuhati priprosto (po meri odličnih gosposkih miz seveda) kosilo s šestimi jedili, ki so pa bila izbrana tako, da kandidatinja svojega morebitnega neuspeha ni mogla prikriti s kako ostro pikantno polivko. Izpraševalna komisi-

ja je kuharske proizvode šestih kandidatinj označila z »vžitno«, ena je dobila red »dobro« in le ena »izvrstno«. O drugih se komisija niti izreči ni hotela. Kandidatnji z »dobrim« in »izvrstnim« redom sta dobili nalog, da za končno izkušnjo skuhata še kosilo po svoji izbiri, da se bo poljedelski minister pričel tudi o njuni kulinarični fantaziji. Zmagovalka pri končnem izpitu pa najbrže ne bo dolgo ostala kuharska profesorica v Grignonu, ker že sedaj prihaja zanjo nešteto imenitnih ponudb.

Ukradena prtljaga ruskega carja. Pri nedavnem potovanju ruskega carja iz Spale v Carsko selo je izginila iz prtljage skrinjica s 50 srebrnimi krozniki, ki so bili zaznamovani z ruskim orlom in s 100 srebrnimi žlicami. Tatvini so prišli na sled šele v Petrogradu. Za izsleditev tatov je razpisana nagrada 2000 mark.

Kje ljudje najdalje žive. Kakor poroča francoski list »Liberte«, je živelo 31. grudnia 1911. leta v Evropi približno 7000 ljudi. starih nad sto let. Najmanj takih starcev imajo narodi z visoko kulturo. Največ stoletnih ljudi je bilo na Bulgarskem, to je 3888, potem na Rumunskem 1704, na Srbskem 573, v Španiji 410, na Francoskem 213, v Avstro-ogrski 113, v Italiji 97, na Angleskem 92, na Ruskem pa 13 ljudi. Nemčija, Belgija in Škandinavija ne pridejo v tem oziru niti v poštev. Na Danskem n. pr. sta živeli 1911. leta samo dve osebi, imajoči nad sto let.

Pupujte le vžigalice: V korist obitelji Slovencev!

NAJLEPŠE DARILLO ZA NAŠE ZENSTVO.

Lansko leto je izšla knjiga, o kateri so izrekli slovenski časopisi vsled njene temeljitosti, mnogostranosti, jasnosti itd. najbolj laskavo pohvalo. Že uspehi prvega leta, s katerimi se more ponašati edinole ta knjiga, so pokazali, da je bila vsa ta pohvala popolnoma na mestu. Knjiga samo sebe najbolje priporoča, zato se tudi vedno hitreje širi med našim ženstvom. Kdor hoče torej svojo ženo, hčerko, sorodnico ali gosposdino razveseliti s posebno primernim in koristnim darilom za Božič ali Novo leto, naj ji kupi knjigo Magdalene Pleiweisove Slovenska kuharica. Šesti natis izpopolnila in priredila S. M. Felicita Kalinšek, šolska sestra in učiteljica Gosposdinske šole v Ljubljani.

Dobita se dve izdaji: Velika izdaja s slikami v besedilu in 18 finimi tabelami, elegantno vezana 6 K.

Mala izdaja z okrajšanim besedilom in brez slik 3 K, vezana 3 K 60 vin. Ker je to najboljša in najobširnejša slovenska kuhinjska knjiga, naj je ne pogreša nobena gospodinja.

Druga knjiga, ki se je tudi zelo priljubila našemu ženstvu, pa ima naslov Gospodinjstvo. Navodila za vsa v domačem gospodinjstvu važna opravila. Ta knjiga velja 2 K 20 vin., vezana 2 K 80 vin.

Te dve knjigi naj se ne pogrešata v nobeni hiši. Dobita se v »Katoliški Bukvarni« v Ljubljani.

* Najboljši slovenski roman. Če vzameš v roke katerikoli slovenski časopis

tega ali drugega naziranja in poiščeš v njem oceno o Finžgarjevi povesti davnih dedov »Pod svobodnim solncem«, povsod boš čital isto trditev, da je to najlepši, najzanimivejši in največji slovenski roman, dika in ponos našega leposlovja. — Njegova aktualnost se poudarja tudi zato, ker je izšel ravno sedaj, ko se vršijo veliki dogodki na Balkanu. Saj je Finžgarjev roman zgodovina velikih zmag junških Slovencev na Balkanu. — Cena za to bogato opremljeno delo je jako nizka; I. del velja namreč samo 3 K, elegantno vezan 4 K. — Knjigo je založila »Katoliška Bukvarna« v Ljubljani.

Serravallo

železnato Kina-Vino

Higienična razstava na Dunaju 1906:
Državno odlikovan'je in častni diplom k zlati kolajni.

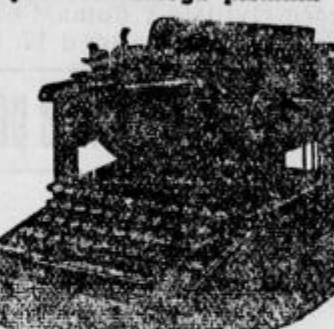
Povzroča slast do jedi, okrepi živce, zboljša kri in je rekonvalescentom in malokrvnim zelo priporočeno od zdravniških avtoritet.

Izborni okus.

Večkrat odlikovano.
7000 zdravniških priporočil.

J. SERRAVALLO, c. in kr. dvorni dobavitelj
TRST-Barkovlje.

Zastopstvo in zaloga pisalnih strojev

Zahtevajte cenik
zastonj in franko.

I. C. Smith & Bros UNDERWOOD

»CORONA« cena K 375 (na obroke).
OGLJENI PAPIR (od K 10 naprej).
BARVNI TRAKOVI za vse sisteme.

PISARNISKE OPRAVE

(amerikanski pulti itd.).
VSE PISARNISKE POTREBSČINE.
THE REX Co. Ljubljana, Šelenburgova ul. 7.
Telefon št. 38. 3354

Starejši in spreten ključavničarski pomočnik

se sprejme takoj. Prednost ima on, ki se razume na vodovodne naprave.

Jakob Preželj
3775 inštalater in ključavničarski mojster
Novomesto.

Stanovanje ali lokal za trgovino

dalje 3762

— velik stekleni salon —

pripraven za delavnico se odda na Tržaški cesti št. 21 (nasproti Tobačne tovarne.)

Pozor trgovci!

Od sobote, dne 9. novembra, dalje se prodaja galanterijsko blago in pletenine iz konkurzne mase Ludovika Dollenza v Prešernovi ulici pod tovarniško ceno. 3529

Izgotovljene obleke

za moške in otroke v veliki izbiri po zmerni ceni v manufakturni trgovini

Ljubljana Pri Škofu zrav. škofije

2934